

ELŐFIZETÉS:
Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.
A lap szellemi részét illető küldemények a szerkesztőnek, anyagiak a lap tulajdonosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
egy 1 hasábos petit sor 10 kr., többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyitlér sora 25 kr.
Bélyegdíj mindegyik hirdetésnél 30 kr.
A hirdetések Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomtatás-üzemében és a szerkesztőnél fogadtatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

... nascitur ridiculus mus.

Az egyesült ellenzék hivatalos közlönye újra lerugta magáról a takarót s fekete színben mutatta be újlag a foga fehérét. Ismerjük annyira a vármegyénk közönségének jó ízlését, hogy feleslegesnek tartjuk arra a választást. Tekintve azonban, hogy olyan rettenetes apparátussal s olyan körmönfont észjárással dolgozott, akár csak valami szemfényvesztő, annak előre bocsájtásával, hogy többé erre a dologra vissza nem térünk, pár szóban tiszta világításba óhajtjuk helyezni az ellenzéki magatartást.

Azt kürtölik, hogy az új templom felépítésére s a vasúti marharakodó létesítésére megindított mozgalom kortesfogás. Ezt kürtölték akkor mindjárt, a midőn a mozgalom megindult; ezt kürtölik most is válaszképpen a mi tiltakozásunkra. Ez a pointje annak a kétrédbeli förmedvénynek. Hogy tovább mit beszélnek, azzal nem foglalkozunk, de mielőtt a dolognak most jelzett lényegére áttérnénk, üdvözölni akarjuk őket az „igazság és ünetlen” közügy terén. Azt merik mondani, hogy őket az igazság és az ünetlen közügy vezéreltik s ugyanakkor szemmel láthatólag oda törekszenek, hogy népszerűtlenné tegyenek két nagyon is felkarolt eszmét. Ezt elérni természetesen módjukban nem áll, mert hisz látjuk, hogy a fegyverük mindig csütörtököt mond.

Mindenki meg van arról győződve, hogy a politika terén az egyes pártoknak, a tiszta meggyőződésből indulva ki, szabad, sőt kell is egymással küzdeni; ott azonban, a hol a városnak, a közlakosságnak érdekeiről van szó, meg kell szünni a politikai pártoskodásnak s közös erővel kell a kitűzött cél felé törekedni. Ezt a meggyőződést a tuloldal is osztja s csak nemrégiben egyik ellenzéki a városi közgyűlésen nyíltan hangoztatta.

Nos hát, jelenleg is a város érdekeiről van szó s ime az ellenzék, mert véletlenül kormánypárti emberek részéről lett a mozgalom megindítva, a politikai pártoskodás szemüvegén keresztül nézi a dolgokat s nem áttolja önmagát megcáfolni s így természetesen nevetséges helyzetbe hozni.

Az új templom kérdésének végleges megoldása s a marharakodó felépítése senki által kétségsébe nem vonható közszükségletet képez. Az egész város lakossága őszinte örömmel üdvözli az ezen irányban megindult mozgalmat. Az ellenzék azonban reá fogja, hogy az egész dolog pusztán kortesfogás, hogy az obstinár választások előtt a kormánypárt leakarja kenyerezni a választókat. Ez nagyon merész állítás s csak olyanoktól telhet ki, a kik végvonaglásban szenvedve, az eszközöket életük rövid időn át való fentartásához épen nem válogatják meg. Senkinek eszébe sem jutott az obstinár választás, de hát persze a kiknek soha életükben más gondjuk nincs, mint ok nélkül gáncsoskodni, mindenben csak szálkát keresni, a kik ellenzéki hivatásukat úgy látják abban keresik, hogy a kormánypártot szidják derűre-borúra s a mellett semmi olyast nem tesznek, a mivel a lakosság bizalmát kinyernék, azok persze most sem bírták önmagukat megtagadni, hanem a helyett, hogy a két helyes irányu mozgalmat támogatnák — a mire különben abszolúte szükség nincs — gáncsot vetnek ellene.

A nagy közönség átlát a szítán s le tudja azokat a förmedvényeket a maga értékére szállítani. Mi fáj az ellenzéknek, mert kiabálnak olyan szörnyű módon?

Ismét visszaidézzük olvasóink emlékezetébe azt az elismert ténykörülmenyt, hogy Apponyi gróf és a nemzeti párt csekélyke kis népszerűségét is elvesztette. Ezt az általánosan elismert igazságot — ha van bennük férfias önérték — ők maguk is el fogják ismerni. De ha nem ismernek el, hát gondoljanak csak a minapi verbászi választásra. Az a választás megmutatta, hova jutott az ellenzék az ő téd ide, téd oda politikájával. Nem azért nem léptettek fel jelöltet, mert nem találtak, hanem igenis azért, mert nem akarták, hogy a pártjuk hallatlan gyöngesége számszerint

ki ne tűnjék. Szavahihető emberektől hallottuk, hogy még Hadzsy dr. népszerű neve sem lett volna képes a győzelmet még csak távolról sem biztosítani.

De különben felesleges ezt a dolgot tovább pertraktálnunk. Tény az, hogy a nemzeti párt annyira gyenge, mikép egy alkalmas kis szellőske bármely pillanatban teljesen megsemmisítheti. Viszont a kormánypárt megerősödve, megedzve és gyarapodva népszerűségben s tekintélyben az egész országban mindenhol csak a rokonszenv megnyilatkozásával találkozik.

Igen természetesnek találjuk tehát, hogy ilyen állapotok mellett az ellenzéknek eszébe jut már jó előre az obstinár választás. S miután tudja azt, hogy a népszerűségnek teljes hiányában valószínűleg csufos vereséget szenved, már most kovácsol érveket, a melyekkel aztán majd vereségét mentgetni igyekeznek.

Egész biztosra vesszük, hogy veresége esetén majd így fog írni: „az erkölcsi diadal a miénk, mert hisz említettük már annak idején, hogy a kormánypárt az új templom ügyének rendezésével és a marharakodóval port hintett ismét a választók szemébe úgy, hogy ezek félrevezetve, igaz ügyünket cserben hagyták s oda álltak amazok mellé.” Biztosan így fognak felsóhajtani.

De van nekik más céljuk is a gáncsoskodással. Sejtve előre a vereséget, valamiképpen szeretnék a kormánypárt tekintélyét lerontani, a mi azonban nem sikerülhet, mivel mindenki belátja, hogy az egész vonalon a sárga irigység és az önzés beszél belőlük.

Világos dolog, hogy az új templom ügyét véglegezní kell; aztán a dolog természete hozza magával, hogy az állatvásár közelében egy marharakodónak a felépítése közszükségletet képez. Ezek ellen beszélnek és küzdenek. A fenti általános megjegyzéseink mellett nem akarunk kiterjeszkedni az ő hamis érveik taglalásába, miután meg vagyunk róla győződve, hogy ők maguk sem vették mindazt komolyan, a mit mondtak. Csak egyik fő érvükre akarunk röviden kitérni.

A tuloldalon érveléseik közben lenyomatták a mi lapunknak az új templom ügyében megjelent minapi cikkét s melléje összehasonlítás kedvéért 12 és 14 év előtt ugyancsak erről a tárgyról szintén a mi lapunkban megjelent háromrendbeli cikket. Ebből az összehasonlításból akarnak aztán a kortesfogásra következtetni. Milyen gyerekes naivság! Mert ha már az új templom felépítéséről, vagy fel nem építéséről csakugyan úgy beszélünk, mint kortesfogásról, tisztelettel kérjük, hogy hát nem lett volna az jó kortesfogás 12 és 14 év előtt is? Az új templom felépítése ép annyira forró óhaját képezte a népnek akkor, mint most. Ezt ők maguk is el fogják ismerni, mert csak nem akarják meghazudolni azt, a mit az idők folyama a napnál fényesebben bebizonyított. Ők tulajdonképpen azzal az egymás mellé rakott cikkekkel a mi lapunkat akarják nevetségessé tenni. Pedig hát a dolognak a magyarázata igen egyszerű. Lapunknak 12 és 14 év előtt is volt egy szerkesztője és van jelenleg is egy szerkesztője. A két szerkesztő véletlenül más és más személy. Két személynek pedig — ezt csak megfogják engedni — a nézete különféle lehet. Az úgy irt, ez meg így ir, s mind kettő saját nézetét fejezi ki. De különben mi a minap csak a kérdésnek közmegelegedésre való megoldásáról beszélünk s reánk nézve teljesen mindegy, ha lerombolják vagy felépítik az új templomot. Mindenesetre azonban tudjuk tisztelni egy egész városrész tisztes polgárainak tiszteletreméltó mozgalmát.

Mindezek után újlag kijelentjük, hogy mi e kérdés felett napirendre térünk. Reméljük, hogy nekik sem lesz tovább kedvük bolygatni az ügyet, mert hisz, ha egy kis fáradsággal meg akarják ismerni a közvéleményt, be fogják látni, hogy penna és frázis tekintetében bárminő nagy apparátussal rendelkeznek is hasonló förmedvények megírására, a hegyek és a várt eredmény helyett a saját kárunkra

... nascitur ridiculus mus.

SCHMAUSZ ENDRÉNÉ szül. CZIRFUSZ MARGIT.

A halál öldöklő angyala költözött ma be a reggeli órákban a vármegye palotájába.

Vármegyénk alispánjának, — közeletünk köztiszteletben álló e kiváló alakjának, — női erényekben tündöklött szerető hitvese, Czirfusz Ferenc kir. tanácsos és nyug. vármegyei tanfelügyelő leánya: Schmausz Endréné született Czirfusz Margit urnó, meghalt.

Bár nem váratlanul jött a gyászset és a halál nem hirtelen, egyszerre vette el, hanem lassan, hosszasan előkészített a vesztésre, mégis megdöbbenve állunk meg a sors kezének e rettenetes csapásával szemben, mely első sorban azt a férfit sújtotta le mélyen, talalta szíven, ki vármegyénk közügyeinek porondján küzdve nagy tehetséggel, lángbuzgalmu szorgalommal már évek hosszú során át hat, alkot, gyarapít a köző fővirágzásának érdekében.

Családi szentélyének nemtőjét, ékességét, hű felelőségét, serdületlen gyermekeinek édes anyját veszté el.

A magasztos, fenséges szentélyt, melyre a családi boldogság ragyogó napja hinté le verőfényét, a hol a szeretet, hűség, odaadás illatos virágai virulának: a sajtó fájdalom gyászos sötét felhője borítá el, melynek vihára egy pillanat alatt tarolta le szeretettel ápolat virágos kertjét. E pusztulást látva, a zsenge gyermekek kérdésére nem meri kimondani az emberi ajk: „árva vagytok, anyátlan árva!”

Gyermeke vesztén kesereg az agg apa, mert leánya halála az élet küzdelmei után, elte öszén, alkonyán arra kényszeríti, hogy virágos tavaszát lássa ledőlő a korai tél fagyos siri ölebe.

A férj és apa igaz fájdalma elnémitja az érző embert. Azért gyászuk e szomorú órái legyenek a néma fájdalom érzelmeinek szentelve.

De ha van balszamcsepp, ha van gyógyír, mely e mélyen érzett fájdalmat enyhítheti, ugy ez e vármegye összes lakóinak mélyen érzett igaz, általános részvétele lehet csak. A közbecsülés és tisztelt magasztalan állókhoz száll fel részvétünk. Szívünk velük érez, velük szomorkodik.

Szeretett és boldogított. E két szóból áll életének története, e két szó mond meg róla mindent. Vajjon mi más lehet egy igazi nőnek élethivatása? Ezért alkotá az ég.

A boldog családi élet virágos ösvényén haladt, nemes lelkületű férje oldalán és a ki látta, mint viruló, szép fiatal asszonyt gondolhatott e arra, hogy az ösvény ily hamar fog véget érni és ott ólálkodik előtte a sirnak sötét árnya.

Rövid, nagyon rövid volt élete, hasonlóan a virágéhoz. Oh, de azért nem élt hiába! A hű szerető hitves, a gyöngéd gondos anya magasztos hivatásának ígéző keretében ragyogott. Kellemessé tette kiváló férje otthonát, ki működési körének ezerégu munkájában elfáradva sietett házi tűzhelyéhez, hol örömet, szeretetet, boldogságot, vigaszt és enyhet talált, a mi a földi létet a költőiség bimpórával hintvén be, megóvja az emberi kedély zománcát és ad lelkének, magasztos becsvágyának szárnyat emelkedni, szállni a magasba. Az emberi boldogság tiszta forrása ez, mely az eget derűs kéjében, magasztos fenségében tükrözi vissza.

Fájdalom, e boldogságot megzavarta a hosszú, emésztő, kínos betegség. S a virulásból fájó hervadás lett, mely tartott soká, nagyon soká. Az önfeláldozó ápolás, az emberi elme küzdelmei a kör ellen mind hiábavalónak bizonyultak. A halál — győzedelmeskedett.

Elmulása megérdemli a könnyeket, élete az emlékezetet, mely nem utolsó föllobbanása a lángnak, a melylyel tiszteltük, nem utolsó vízfénye annak a fénysugárnak, mely nemes kedélyéből, jóságos szívéből felénk sugárzott. Ezt a lángot, ezt a fényt szítani fogja a kegyeletes emlékezet.

Igy a sir, mely reá várakozik, csak sokat szenvedett, de immár kihűlt tetemét fogja magába fogadni. Emléke itt marad közöttünk, élni fog szívünkben. S ha majd hant borul koporsójára és szemünkben újra és újra fölcillan egy-egy könyvessepp, a sajtó fájdalom fakasztotta könyvekben fog legtisztábban visszatükröződni, hogy korai halálát elvesztését mennyire fájjaljuk. Szendergő porait a béke angyala lebegje körül.

A család a következő gyászjelentést bocsájtotta ki: Schmausz Endre Bács-Bodrogh vármegye alispánja a maga és gyermekei Dezős és Margitka, valamint az alulirt rokonság nevében is fájdalomtól megtört szívvel tudatja, hogy hön szeretett felesége Schmausz Endréné szül. Czirfusz Margit folyó évi július hó 26-án reggeli 9 órákor, hosszas szenvedés és a halottak szentségével való ellátás után, 29 éves korában, boldog házasságának 10-ik évében, jobblétre szendertült. Az elbunyit lelküdvéert az engesztelő szentmise-áldozat pénteken, folyó hó 27-én reggeli 8 órákor fog a helybeli róm. kath.

templomban az Urnak bemutatni és a beszentelés ugyancsak folyó hó 27-én délelőtt 10 órakor a vármegyei székben levő lakáson eszközöltetni; porhüvely pedig Apatinban a kálvária kápolnából ugyanazon napon délután 6¹/₂ órakor fog az apatini felső sírkertben levő családi sírboltba örök nyugalomra helyeztetni. Zomborban, 1894. évi július hó 26-án. Aldás a drága halott poraira! Czirfusz Ferenc, édes atya. Özv. Schmausz Károlyné, napa. Dr. Czirfusz Dezső, fivére. Schmausz Lujza férj. Turkovits Zsigmondné, Schmausz Sándor, özv. Schmausz Antalné szül. Wundszám Cornélia, Turkovits Zsigmond, sógorai illetve sógornói.

Vármegyei közgyűlés.

Zombor, 1894. július 24-én.

Bács-Bodrogh vármegye törvényhatósági bizottsága II-ik rendes évnegyedes közgyűlését f. hó 24-én tartotta meg.

Sándor Béla főispán d. e. 9 órakor lelkes éljenzések között nyitotta meg a közgyűlést, szívélyesen üdvözölve a nagy számban megjelent bizottsági tagokat. A tárgysorozatnak első pontját Schmausz Endre alispánnak jelentése képezte a vármegye közállapotairól. A terjedelmes és kimerítő jelentést lapunk más helyén egész terjedelmében közöljük.

Feszült érdeklődéssel várták a bizottsági tagok a főügyési állás betöltését. A tárgysorozatnak körülbelül 10-ik pontja volt. A törvényhatósági bizottság Kozma Lászlónak a felmentvényt megadta. Sándor Béla főispán egyúttal azon reményét fejezte ki, hogy a távozó főügyész vármegyénk érdekeit mindig készséggel fogja támogatni.

A kijelölt bizottságba beválasztottak az alispán ajánlatára: Zákó Milán, Latinovits Pál és Trischler Nav. Ferenc, a főispán részéről pedig kinevezettek: Czirfusz Ferenc, dr. Rátay József és Pukovits József. A kandidáló bizottság tanácskozásához képest dr. Schneider Károly kulai ügyvéd lett a főügyési állásra kijelölve. A törvényhatósági bizottság egyhangulag és nagy lelkesedéssel választotta meg.

Az új főügyész nyomban letévén az esküt, a következő beszédben köszönte meg a törvényhatósági bizottság bizalmát:

Méltóságos főispán ur!

Tekintetes törvényhatósági bizottság!

Mély hálával fogdom a tekintetes törvényhatósági bizottságnak egyhangú választásával kifejezett bizalmát. Fogadja a tekintetes törvényhatósági bizottság a kitüntető bizalmát melyen érzett köszönetemet és azon biztosítást, hogy minden törekvésem oda fog irányulni a bizalmat kidermelni.

Csekély tehetséggel, de lelkem minden erejével oda fogok törekedni, hogy a nagy vármegye díszét és bízottságot képező hivatali előjáróim, kintinó tisztársaim és a vármegye közönsége várakozásának megfeleljek és a bizalomra magamat méltóvá tegyem.

Teljes lelkemmel oda fogok törekedni, hogy az állami közigazgatás közvetítésében, önkormányzati jogkörökben e törvényhatósághoz és szűkebb körben az én hivatali ügykörömhöz utalt feladatoknak — mint a törvényeknek háttér — a közérdek és a jogos magánérdekek által követelt irányban megfeleljek.

Fogadja méltóságos főispán ur, fogadja a tekintetes törvényhatósági bizottság ismételve is mélyen érzett köszönetemet és az oly önzetlenül előlegezett bizalomért soha meg nem szűnő hálalmat.

A míg a kijelölt bizottság tanácskozott, addig az alispán elnökléte alatt a közigazgatási bizottságba egy, a központi választmányba pedig két tagot választottak meg. Megválasztottak a közigazgatási bizottságba: Czirfusz Ferenc, a központi választmányba pedig: dr. Schneider Károly és Popovits Sebő.

A közgyűlés egyéb tárgyairól a következőkben számolunk be:

1. A magy. kir. belügyminiszter urnak intézvénye, melyvel Tiszakálmánfalva telepnek hason elnevezéssel nagyközséggé leendő átalakítását megengedi. — Tudomásul vétetik s a szükséges intézkedések megtételére az alispán felhivatik.

2. Ugyanannak intézvénye, melyvel Gyulafalva telepnek hason elnevezéssel nagyközséggé leendő átalakítását megengedi. — Tudomásul vétetik s a szükséges intézkedések megtételére az alispán felhivatik.

3. Belügyminiszteri intézvény az építőanyagok méreteinek rendezése tárgyában alkotott szabályrendelet postása tárgyában. — A szabályrendelet a miniszter leirata értelmében kiigazítva újra felterjesztetik.

4. Gróf Bethlen Andras bucsulevele a m. kir. földmívelésügyi miniszterium vezetésétől történt felmentése alkalmából. — Tudomásul vétetik s Sándor Béla főispán indítványára a vármegye válaszképpen feliratilag fog elbucuzni a volt minisztertel.

5. Br. Eötvös Loránd értesítése, melyben vallás és közoktatási m. kir. miniszterre lett kineveztetését tudatja. — Az alispán indítványára az új miniszter feliratilag fog üdvözölni.

6. Belügyminiszteri intézvény a gőzfertőtlenítő gépek beszerzése tárgyában. — A belügyminiszter elrendeli, hogy a vármegye gőzfertőtlenítő gépeket szerzeszen be. A törvényhatósági bizottság az alispánt felhívja a gépek beszerzésére irányuló intézkedések megtételére s felhatalmazza, hogy a költségek ebbeli javaslatait, illetve határozatait jóváhagyhassa.

7. Pozsony vármegye közönségének átirata Szent István első magyar király emlékének országos alpból leendő megörökítése tárgyában. — A törvényhatóság már egy ízben szavazott meg ezen célra bizonyos összeget; most a már megszavazott összeget rendeltetési helyére fogják juttatni.

8. Hajdu vármegye és Torontál vármegye közönségének átirata a főrendiház újjászervezése tárgyában. — Tudomásul vétetik.

9. Fogaras vármegye közönségének átirata az egész országra kiterjesztendő egységes és szabadelvű választási törvény alkotása iránt. — Tudomásul vétetik.

10. Szabolcs vármegye közönségének átirata az orvosilag felül nem vizsgált orvoszereknek és a közérkölséget sértő értekezések és óvszereknek hírlapi hirdetések utáni terjesztésének korlátozása iránt. — Tudomásul vétetik.

11. Sárosvármegye közönségének átirata az olesó marhasó forgalomba hozatala iránt. — Hason értelmű felterjesztés intéztetik a miniszterhez.

12. Kossuth Ferencnek a vármegye közönsége részéről édes atya halála alkalmából hozzá intézett részvétliratra adott köszönő válasza. — Tudomásul vétetik.

13. Bars vármegye közönségének átirata, Kossuth Lajos eltemetéséből származott költségeknek az ország törvényhatóságai által részben leendő fedezése iránt. — Tudomásul vétetik.

14. Szabolcs vármegye és Jász-Nagy-Kun-Szolnok vármegye közönségének átirata Kossuth Lajos hullájának államköltségű hazaszállítása s illetőleg ez alkalmából általuk tett intézkedések tárgyában. — Tudomásul vétetik.

15. Főispán ur ömeltőségének átirata a június havi számonkérőzések eredményéről. — Tudomásul vétetik.

16. Fernbach Antalnak a közigazgatási bizottsági tagságról lemondását tudató levele. — Tudomásul vétetik.

17. A Fernbach Antal lemondása folytán a közigazgatási bizottságban megüresült tagsági helynek betöltése. — Tudomásul vétetik.

18. Két központi választmányi tagsági helynek választás utáni betöltése. — Tudomásul vétetik.

19. A vármegyei közg. biz. átirata némely tagjainak az ülésekrol igazoltan elmaradásáról. — Tudomásul vétetik.

20. A járási főszolgabírák által az 1886. XXII. évi t. c. 105. §-a alapján kiszabott és befolyt bírságpénzekről vezetett számadások. — Tudomásul vétetik.

21. Schmausz Endre alispán ur előterjesztése a bajai iparos tanonciskola segélyezésére tárgyában. — A miniszter 400 ft segélyt engedélyezett; utasították az alispán a pénzt rendeltetési helyére juttatni.

22. Schmausz Endre alispán ur előterjesztése Róth Zsigmond ó-becei közs. orvos munkaképességének tisztí orvosiilag történt megvizsgálatairól. — Róth Zsigmond megvizsgálatain, teljesen munkaképtelnek találtatott; a vármegye felhívja O-Becse községi, hogy kegydíjat szavazzon meg részére.

23. A vármegyei közegészségügyi bizottság jelentése Zenta városában felállítani kért harmadik gyógyszerár ügyében. — A gyógyszerár felállításának engedélyezése javaslatba hozatik.

24. A Feketehegy községében felállítani kért önálló gyógyszerár iránti tárgyalási iratok. — Pap Ferenc bizottsági tag szólalt fel, kérve, hogy a gyógyszerár felállítását hozza a törvényhatósági bizottság javaslatba. A többség azonban nem javasolja a gyógyszerár felállítását.

25. A Szánta községében felállítani kért önálló gyógyszerár iránti tárgyalási iratok. — A gyógyszerár felállításának engedélyezése javaslatba hozatik.

26. A Szantova községében felállítani kért önálló gyógyszerártra vonatkozó tárgyalási iratok. — Az engedélyezés nem javasoltatik.

27. A Prigl Szent-Iván községben felállítani kért önálló gyógyszerár ügyében. — Az engedélyezés nem javasoltatik.

28. Az O-Verbász községben felállítani kért önálló gyógyszerár ügyében. — Az engedélyezés nem javasoltatik.

29. O-Soóvé községének a községi alkalmazottak fizetéseiről szóló szabályrendelet néhány pontjának módosítása tárgyában hozott határozata, illetve pótszabályrendelete. — Jóváhagyatik.

30. Kula községi képviselőtestületének, egyrészlal Dudas Antal, másrészlal Blancz János kulai lakosokkal az 1856—1858. évekből eredő számadási megtérítendősegek iránt kötött egységre vonatkozó határozata tárgyában. — Jóváhagyatik.

31. Bogojeva községi képviselőtestületének határozata a kincstár tulajdonához tartozó erdőterület megvétele tárgyában. — Jóváhagyatik.

32. O-Szapár községi képviselőtestületének egy 15000 frtnyi ideiglenes kölcsön felvétele tárgyában. — Jóváhagyatik.

33. Sándor községi képviselőtestületének határozata Milankovits Milán sándori lakos ellen indítandó birtokper tárgyában. — Jóváhagyatik.

34. Sándor községi képviselőtestületének határozata Osztovs Sándor és társa sándori lakosok ellen indítandó birtokper tárgyában. — Jóváhagyatik.

35. Sándor községi képviselőtestületének határozata Tumbász Mátyas sándori lakos ellen indítandó birtokper tárgyában. — Jóváhagyatik.

36. Sándor községi képviselőtestületének határozata Zárics György sándori lakos ellen indítandó birtokper tárgyában. — Jóváhagyatik.

37. Nemes-Militics községi képviselőtestületének határozata Milinszki Illés 35 frtnyi tartozására vonatkozó telegkönyvi törles tárgyában. — Jóváhagyatik.

38. Kerynya községi képviselőtestületének határozata Noll József szegényalap-tartozására vonatkozó telegkönyvi törles tárgyában. — Jóváhagyatik.

39. Bácsföldvár községi képviselőtestületének határozata a Puc Albert ottani lakos által fentartott csatornai hid fentartási költségeihez való hozzájárulás tárgyában. — Jóváhagyatik.

40. Petrovostellő községi képviselőtestületének az utcák feltöltésére szükséges összeg tárgyában határozata. — Jóváhagyatik.

41. Bácsföldvár községi képviselőtestületének Szrenyev Gyöka munkadíjtöbblete tárgyában hozott határozata. — Jóváhagyatik.

42. O-Morovica községi képviselőtestületének a községi közmunka megváltás tárgyában hozott határozata. — A kellő intézkedések megtétele végett kiadatik az alispánnak.

43. O-Becse községi képviselőtestületének az alsó-réti új töltésen keresztül létesíteni szándékolt utájtárol tárgyában határozata. — Jóváhagyatik.

44. Német-Palánka községi képviselőtestületének az utcák feltöltése és csatornázása tárgyában hozott határozata. — Jóváhagyatik.

45. Petrovostellő községi képviselőtestületének a felsőréti ártezi kut vizének vegyileg leendő megvizsgálata tárgyában határozata. — Jóváhagyatik.

46. Veprovác községi képviselőtestületének a községi belterületén levő utcák lecsapolási költségeinek viselése tárgyában hozott határozata s ez ellen Robeim Náthán budapesti lakos által beadott felebbezés. — Felebbezés elutasításával jóváhagyatik.

47. Csávolgy községi képviselőtestületének ugyane tárgyban hozott határozata s az ellen Wuest Jenő kör-állatorvos által beadott felebbezés. — Felebbezés elutasításával jóváhagyatik.

48. Almás községi képviselőtestületének a kör-állatorvos látogatási díjai tárgyában hozott határozata. — Jóváhagyatik.

49. Ugyanannak a husvágási szemle teljesítéséért szedendő díjakról szóló szabályrendelet tárgyában hozott határozata s ez ellen Csicsmány János kör-állatorvos által beadott felebbezés. — Felebbezés elutasításával jóváhagyatik.

50. Katymár községi képviselőtestületének a kör-állatorvos látogatási díjai tárgyában hozott határozata s az ellen Horváth Mihály kör-állatorvos által beadott felebbezés. — Részben jóváhagyatik.

51. Csántavér községi képviselőtestületének a kör-állatorvos látogatási díjai tárgyában hozott határozata s ez ellen Pető Zsigmond kör-állatorvos által beadott felebbezés. — Felebbezés elutasításával jóváhagyatik.

52. Bresztovác községi képviselőtestületének a kör-állatorvos látogatási díjai tárgyában hozott határozata. — Jóváhagyatik.

53. Szeghegy községi képviselőtestületének ugyane tárgyban hozott határozata. — Jóváhagyatik.

54. O-Morovica községi képviselőtestületének ugyane tárgyban hozott határozata. — Jóváhagyatik.

55. Kishegyes községi képviselőtestületének ugyane tárgyban hozott határozata. — Jóváhagyatik.

56. Csonoplya községi képviselőtestületének egy második irnoki állás rendszeresítése tárgyában hozott határozata. — Jóváhagyatik.

57. Mohol községi képviselőtestületének az állatorvosi fizetés felemelése tárgyában hozott határozata. — Jóváhagyatik.

58. Hódságh községi képviselőtestületének a vásártér áthelyezése tárgyában határozata s az ellen Scherer Jakab és érdektársai által beadott felebbezés. — Pótlás végett visszaküldetik.

59. Zenta város képviselőtestületének a „mákos“-i birkalegetetés tárgyában hozott határozata s az ellen Csernák András és társai által beadott felebbezés. — A határozat feloldatik.

60. O-Becse községi képviselőtestületének az ármentesítő társulat javaslatának liquidálása tárgyában hozott határozata s az ellen dr. Freund Illés által beadott felebbezés. — A községi póthatározathozatalra utasítatik.

61. A vármegye közigazgatási bizottságának az állami tenyészműnek fedezetési díjainak leszállítása tárgyában határozata. — Földmívelésügyi miniszterhez felirat intéztetik.

62. Bresztovác községének 17/1893. sz. a. hozott képviselőtestületi határozattal a községi alkalmazottak fizetési tárgyában alkotott pótszabályrendelete. — Jóváhagyatik.

63. O-Futtak községének a nyilvános helyeken vasár- és ünnepnapokon tartatni szokott táncmulások korlátozásáról szóló szabályrendelete és ez ellen Links József részéről beadott felebbezés. — Jóváhagyatik.

64. Bulkesz községének a községi alkalmazottak fizetéseiről és napidíjairól alkotott pótszabályrendelet. — Jóváhagyatik.

65. Engelberger Benedek topolyai községi helyettes jegyző felebbezése az ottani községi képviselőtestület által a jegyzői lakás tárgyában 1/1894. sz. a. hozott határozat ellen. — A határozat nem hagyatik jóvá.

66. Nikolits Aurel volt ösztapári helyettes jegyzőnek felebbezése az O-Szapár községi képviselőtestület által visszatartott illetményei kiadását iránt emelt kérelme tárgyában 69/1893. sz. a. hozott határozat ellen. — Az állandó választmány a visszatartott illetmény kiadását javasolja, Momirovits István felszólal s azt vitatja, hogy Nikolitsnak nem jár semmi. Javaslatát azonban nem fogadja el a törvényhatóság, hanem az állandó választmányé válik határozattá.

67. Mélykut községi képviselőtestületének egy irnoki állás szervezése tárgyában hozott határozata illetve szabályrendelete. — Jóváhagyatik.

68. Kishegyes községi képviselőtestületének a 6.ik iskolai tanterem felépítése és egy tanítói állás rendszeresítése tárgyában hozott határozata. — Jóváhagyatik.

69. Német-Palánka községi képviselőtestületének a községi jegyzőlak tatarozása tárgyában hozott határozata. — Jóváhagyatik.

70. Ada községi képviselőtestületének a Petrás Andor és Engelmann Adolf széksértési ügyében hozott határozata s ezen határozat ellen Engelmann Adolf adai lakos által közbevetett felebbezése. — A határozat akként módosítottatik, hogy a 20 ft pénzbírság 15 frtra szállittatik le.

71. Vilova községi képviselőtestületének egyes ház-helyek eladására vonatkozólag hozott határozata. — Feloldatik.

72. Goszpodince községi képviselőtestületének a községi kisbírák fizetésének felemelése tárgyában hozott határozata illetve szabályrendelete. — Jóváhagyatik.

73. Piros községi képviselőtestületének az 1894. évi előfogatások felfogadása tárgyában hozott határozata. — Jóváhagyatik.

74. O-Soóvé községi képviselőtestületének a községi rendőrség fizetésének felemelése tárgyában hozott határozata illetve szabályrendelete. — Jóváhagyatik.

75. Petrovostellő községi képviselőtestületének az ideiglenes kórház tárgyában hozott határozata. — Jóváhagyatik.

76. Temerin községi képviselőtestületének a csikó-kert felállítását megtagadó határozata. — Jóváhagyatik.

77. Krusevlya községi képviselőtestületének a telegkönyvi betétmások beszerzése tárgyában hozott határozata. — Jóváhagyatik.

78. Mohol községi képviselőtestületének két kised-ővő dajka alkalmazása tárgyában hozott határozata. — Jóváhagyatik.

Melléklet

79. Ugyanannak az tárgyában hozott határozata. — zési összeg nem levén meg-

80. Német-Palánka kö földhordási gödrök kijelölés- — Jóváhagyatik.

81. Goszpodince kös előfogatásoknak adandó sz hozott határozata. — Jóva

82. Temerin község ke szoborra adandó összeg tar Jóváhagyatik.

83. Német Palánka kö tagosítási költségekre hoz határozata. — Jóváhagyat

84. Ugyanannak a munkálatihoz adandó inge tárgyában hozott határozat

85. Piros község kö tási adó kezelési díjainak határozata, illetve szabaly

86. Nadalj község Tamás ottani szegény se tározata. — Jóváhagyat

87. Piros község kö hajtói díjak bovaforúttá rendelete. — Jóváhagyat

88. O-Verbász közsé László községi irnok se tározata. — Jóváhagyat

89. Ugyanannak a tárgyában hozott határozat Jóváhagyatik.

90. Ugyanannak a felemelése tárgyában hoz

91. Kis-Hegyes köségi pénzkézelő fizetés határozata. — Jóváhagy

92. Csurogh község rendőrség létszámának e ban hozott határozata, il hgyatik.

93. Goszpodince kö legelőből 100 kat. föld határozata. — Jóváhagy

94. Lok község kö Kristina segélyezése tá Jóváhagyatik.

95. Matheovits kö nitői lakok és iskolák f — Jóváhagyatik.

96. Petrovostellő tározata az ármentesít megtelete tárgyában. —

97. O-Futtak köz zata a népkönyvtár tárgyában. — Jóváhag

98. O-Becse kös zata a Zsekits István díjjutalekkuhozi díjaz

99. Ugyanannak alapítandó ösztöndíjak

100. Ugyanannak és gör. kel. hitközség b, s ezen határozat és az ó-becei közsé felebbezése. — Fel

101. Ugyanann gyában hozott határoz

102. Ugyananná tésének megállapítás Jóváhagyatik.

103. Ugyananná marhabajtó utnak lee hgyatik.

104. Szabó Sánd 105. sz. a. hozott törv irant. — Helyesbítve

106. O-Becse kö József-féle háznak is gyában hozott határoz

107. Ugyanann emelése tárgyában u

108. Mélykut kö János fogyasztási és tá tárgyában hozott hat és társai által közbe

109. O-Futtak kö lakberek felemelés t ottani tanítói kar al oldatik.

110. Német-P Csarsch Gábor tant gyában hozott hat

111. Ugyanann mazása tárgyában u

112. Ugyanann tárgyában hozott ha

113. Káty kö tási ellenőri állás megállapítása tárgy megállapítás tárgy Tyózsits Péter által

114. Krusevly rozata 800 frtos kö hgyatik.

115. Ugyanann tosokkal kötött sz

116. Bácsföld ottani lovas szolgá elengedése tárgy

117. Ugyanann gelyezése tárgyaba

118. Ugyanann tárgyában hozott t

119. Ugyanann segei tárgyában u

120. Ugyanann adott 3200 frt se hozott határozata. — hitközség elnöke oldatik.

121. Ugyanann

Nagy tűz Ó-Becsén. Folyó hó 23-án d. n. 4 óra tájban a rekkenő nagy melegben és szárazságban Ó-Becsén vészjelzés hallatszott, mely nagy pánikot idézett elő a lakosság között annál is inkább, mivel meg lehetőséget szel fújt, mi a veszélyt még inkább fokozta. Mindannak dacára, hogy az ó-becsei derék tűzoltó-testület csakhamar a vész helyén megjelent, mégis a nagyon száraz zsinidelytető ház — mely tüzet fogott — teljesen leégett, sőt mindkét szomszédház is lángba borult. Azonban a két órai szakadatlan serény munkának végre mégis az lett az eredménye, hogy a már lángot fogott két szomszéd ház teljes sikerrel lehetett lokalizálni. Levelezőnk megjegyzi, hogy az ó-becsei önkéntes tűzoltó-egylet tagjai bámulatos buzgalommal teljesítették munkájukat s így nekik köszönhető, hogy a nagy szárazságban az egész városrész le nem égett. — E.

Érdekes birkózás. F. hó 28-án, szombaton este 8 órakor a helybeli Tautz-féle arénában Csermák helybeli zongorakészítő és athléta és Petrov Iván a társulat athlétaja közt nagyszabású tisztelteteli birkózás tartatik. Jutalom nem tűzött ki. A birkózás 10 percig tart. Ezen érdekes birkóviadalra már előre is figyelmeltetjük a n. é. közönséget.

Hieronymi nagy beszéde.

Midőn 1892-ben Hieronimi Károly országgyűlési képviselő, miután ő a neki minden illetékes oldalról egy értelműleg felajánlott magyar alkormányzói állást az osztrák-magyar banknál el nem fogadta, az állami legfőbb számszék elnökévé választott: általános volt az a nézet, hogy vétek lenne az ország közérdekei ellen, ha egy ilyen teljes virulásban duzzadó erőt, ily kipróbált, sokszorosan bevált adminisztratív talentumot paragon hevertetnének ezen a bár magas és nagy méltósággal környezett, de mégis csak holt ponton. Midőn az állami legfőbb számszék új elnöke ezután nem sokára meglátogatta zombolyai választóit, hogy képviselői megbízólevelét, melynek hosszú éveken át oly híven és termékenyen megfelelt, kezeikbe visszategyje és megtartotta emlékezetes bucsubeszédét, melyben közéletünknek két égető sebéit, a közigazgatási és nemzetiségi kérdést érintette szakavatott ujjával: mindenki abban a nézetben volt, — még az ellenzéki lapok és szónokok is kijelentették, — hogy ezt a férfit még elő kell majd hozni a bírójából.

Tényleg nem tartott soká és Wekerle Sándor dr. miniszterelnök, tiszta fővel és szerencsés kézzel, belügyminiszternek hívta meg Hieronimi Károlyt kabinetjébe. Alig lépett miniszteriuma élére, már is felelte erélyes tevékenységet fejtett ki Hieronimi miniszter a közegészségügy terén és különösen a fő- és székvárosban gyors véget vetett az avitikus lomhaságnak. Hogy most meglátogatta kolosi választóit, oly beszámoló beszédet tartott előtűk, melyet bizton állam- és programbeszéd számban vehetünk. Koloson is azt a két igen fontos kérdést, — a közigazgatási és a nemzetiségi kérdést, — taglalta Hieronimi, csak hogy a miniszter szavai már tényeket, erélyes, termékenységgel biztató tényeket jelentenek.

A közigazgatási reformra vonatkozólag kijelentette a miniszter, hogy a kormány már az ősszel törvényjavaslatot terjeszt az országgyűlés elé a községi rendtartásról és egyuttal körvonalozta is koncepcióját. Azok a kis községek, melyek nem rendelkeznek elég értelmiség felett és nem elég vagyonosak, hogy a közigazgatási teendőiket kielégítőleg elláthassák, megfelelő számban egy-egy nagy községgé fognak egyesíteni, a melyben az ugynevezett átutalt hatáskör számára állami hivatalnok fog kinevezettni, míg az autonómiának főleg a tisztán helyi ügyeket hagyják meg. A nagyobb, intelligens és vagyonos községek végezzenek jövőre is átruházott hatáskörben állami teendőket. De a személyes és vagyonbiztonság, a közegészségügy és a magasabb népnevelés szolgáltatását mindenütt állami, jól minősített személyiükkel és vagyonukkal felelős állami hivatalnokok fogják ellátni. Apró részletekbe nem bocsátkozik a miniszter, hisz különben az egész törvényjavaslatot indokolással együtt közölnie kellett volna a kolosakkal, mielőtt a minisztertanácson átment, előzetes jóváhagyás végett a korona, törvényhozói tárgyalás végett az országgyűlés elé terjesztetett volna.

A nemzetiségi kérdésben is pozitívummal lépett fel Hieronimi tudatja, hogy a választási cenzust Erdélyben egy nivóra fogják állítani Magyarország cenzusával. Ez igazságos és politikailag okos: egységes közjogunk van, az imént tettük egységessé a házassági jogot is, lehet-e hát a választási törvény más, mint egységes? A nemzetiségeknek oly aspirációival szemben, melyek az ország területének integritását, az állami fenntartást támadják meg, és Magyarországot testéből külön kis hazákat szeretnének kihalítani, hajlíthatatlan szigorral lép fel Hieronimi. Az alkotmány és a törvények keretében azonban kész a legnagyobb és legszívélyesebb előzékenységre. A nemzetiségek méltányos és képesített elemeit mentől számosabban alkalmazni és érdem szerint előmozdítani kell a községi hivatalban. A közigazgatási hivatalnok érte kerülete lakosainak nyelvét,

tudjon a néppel közvetlen és annak nyelvén érintkezni. Ez méltányos és megnyerő. A többi a „magyar társadalom“ dolga.

Alispáni jelentés.

— Felolvastattat a július 24-én tartott megyei rendes közgyűlésén. —
Méltóságos főispán ur!

Tekintetes vármegyei törvényhatósági bizottság!

A folyó évi március hó 16-án tartott I-ső évnegyedes rendes közgyűlés óta történt fontosabb eseményekről van szerencsém jelentésemel következőkben előterjeszteni:

I. Kossuth Lajos nagy bazánfia elhunyt alkalomból, a folyó évi március hó 30-án, az az alkalomból tett intézkedések bejelentése, egy a még szükségesekek elhatározása indokából tartott rendkívüli közgyűlés 447. sz. rendelkezése alapján — miután arra csak most van alkalmam — van szerencsém a tek. törvényhatósági bizottságnak bejelenteni, hogy:

a) az általam előzetesen megrendelt díszes koszoru tényleg a nagy halott ravatalára lön helyezve;

b) résztvettünk a család tagjaival külön megfelelő átirattal közöltetett;

c) a folyó évi április hó 1-én Budapesten, az egész nemzet részvételével — lefolyt temetkezésnél — a törvényhatóság küldöttjeivel részt vettem és végre:

d) az emelendő emlékszóborra a gyűjtést elrendeltem és így az összes intézkedéseket híven és lelkiismeretesen foganatosítottam.

II. A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszter ur folyó évi április hó 2-án 1333/eln. sz. a. az 1886. XXI. t. c. 4. §-ból folyólag azért, hogy a községi közigazgatás állapotáról és annak keretében a községi jegyzők és pénzkezelők eljárásáról minél közvetlenebb meggyőződést szerezzen, a vármegyei központi és járási hivataloknak, különös tekintettel a községekre gyakorolt ellenőrzésre, oly módon való megvizsgálását rendelte el, hogy a törvényhatósági felügyelet terén tett intézkedések eredménye, a helyszíni külső állapotok megtekintése mellett, magukban az illető községekben szoros megfigyelés tárgyává tétessék; mivel pedig a községek körebe utalt teendők lényeges ágát az adóügyi kezelés is képezi, egyben a nagyméltóságú magy. kir. pénzügyminiszter urat az 1889. évi XXVIII. t. c. 11. §-ból folyó jogának igénybevétele szintén megkereste, mielőlt folyólag a pénzügyi kezelés megvizsgálása is elrendelvétn, a m. kir. belügyminiszter ur által Széll Ignác miniszteri tanácsos ur ömeltósága vezetése alatt elrendelt közigazgatási vizsgálatot, Szántó Samu pénzügyminiszteri osztálytanácsos is csatlakozott; a Gunda Zoltán belügyminiszteri szám-ellenőr és dr. Vég Gyula miniszteri segédfogalmazóval kiegészített vizsgáló bizottság nálam folyó évi április hó 12-én reggel 8 órakor jelent meg és a vármegyei központi vizsgálatot, a pénztárak lezárásával és váratlan megvizsgálásával azonnal folyamatba tette.

A központi vizsgálat 4 napig és a zombori szolgabírói vizsgálat 1 1/2 napig tartott, ezenkívül az újvidéki, palánkai, hódásági, bajai és zsabolyai szolgabírói hivatalok és ezek kapcsán, csupán adókezelés szempontjából, O-Szabac: az összes ágakra nézve azonban: Új- és O-Sóóvé, Új-O- és Német Palánka, Rác-Militics, Plávna, Madaras, Gara, Zsabya és Bukin községek kerültek a legbelsőbb vizsgálat alá.

En az összes vizsgálatoknál személyesen voltam jelen. A községi vizsgálatok pénzügyi részénél Szántó Samu osztálytanácsos urnak, Frindt József pénzügyi fogalmazó és Essigmann Károly pénzügyi szám-ellenőr; Széll miniszteri tanácsos urnak pedig, a fentnevezettek kivül, a kiváratára általam kirendelt: Városv László árvaszéki főszevő és Popovits Sebő főlevéltárnok is segédkeztek.

A vizsgálat iránya és helye kizárólag Széll Ignác miniszteri tanácsos által esetről-esetre jelöltetett meg és maga a vizsgálat, amint azt a tek. törvényhatósági bizottság is tudja, mindenütt a legbelsőbbban, a legteljesebb nyilvánossággal — a képviselőtestületek, a dobzóval felhívott esetleges panaszosok és a tetszés szerint megjelent közönség részvételével, illetve jelenlétében ejtetett meg — és a központi és járási hivatali vizsgálatokat beleszámítva, folyó évi május 12-én jutván csak befejezésre — 30 napig tartott.

A legörvendetesebb eredménye a vizsgálatnak az volt, hogy a vármegyei közigazgatási gépezete és községeink belélete közvetlenül megismertethetett és hogy nemcsak a központi pénztárak találtak — a vizsgáló bizottság nyilatkozata szerint — a legpéldásabb rendben és az igazgatás eilmesére méltó állapotban, de a szolgabírói hivataloknál és az anyai helyen és mindig váratlanul, a legnagyobb pontossággal teljesített pénztári vizsgálatok, bár a községi pénztárosok legnagyobb része csak 40—100 ft közötti fizetést húz, a pénzkezelést mindenütt tisztának és a kezelőket becsületeseknek igazolták.

Hogy öngyméltósága a m. kir. belügyminiszter ur, a vizsgálat eredményével meg volt elégedve, azt a valamennyi által ismert folyó évi május hó 22-én, tehát mindjárt a vizsgálat befejezése után, a képviselőház ülésében tett — és az ismételt gyanúsításokat — elutasító határozott nyilatkozata ország-világ előtt kétségbevonhatatlanul igazolta, a midőn a közigazgatási állapotokat általában kielégítőnek és sokhelyütt kitűnőnek jelezte; de igazolja azt azon körülmény is, hogy elédig — 2 1/2 hó után — a vizsgálatból folyólag mi rendelkezni valója sem volt.

Reánk nézve tehát ezen vizsgálat eddig igen megnyugtató eredményeket szült s habár tudom, hogy a vármegyei közönsége jó részében, sőt azon túl is erős visszataszást szült a vizsgálat foganatosításánál a dobzóval való panaszra hívás, — én azon meggyőződésben vagyok, hogy helyesen tettem, a midőn annak megszüntetése és az egész vizsgálati módszer megállapítására befolyást gyakorolni nem törekedtem, mert vármegyénk reputációja nem egyszer az országgyűlésen, a lapokban pedig sokszor volt igaztalan megtámadásoknak kitéve: az ismétlés által hívókra talán ezen rágalomnak végleges eloszlását és a vizsgálatnak az azt intézettek teljes tetszése szerinti szabad lefolytatásában vétem legbiztosabban elérhetőnek, mely feltevésbenem ugy vélem nem is csalódtam.

Végül miután arról, a mit különben már régen tudok és érzek, ezen vizsgálat újabbán is meggyőződtem, de meggyőzte az eljáró bizottságot is, hogy azon tisztai és segédszemélyzeti létszámmal, a mely rendelkezésünkre

áll, a már eddig is csak túlfeszített erővel meggyőzött központi szolgálatot, valamint a nálunk rendkívüli fontossággal bíró községi ügy és pénzkezelésnek közvetlen ellenőrzését megnyugtató eszközölni már képesek alig vagyunk, nem fogok késni — ha arra korábban alkalmat nem kapnék — a jövő évi költségvetés készítése és bemutatásakor, a szükséges előterjesztést ezen tek. törvényhatósági bizottságnak megtenni és ennek útján a dotáció okvetlenül szükséges felemelése iránti kérelmünket a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszter, urhoz juttatni.

III. Mielőtt még jelentésem rendes keretében térnék, meg kell emlékezni az időközben, folyó évi június hó 4-én Kulán elhunyt Korbai Károly törvényhatósági bizottsági tagról, ki nemcsak ezen teremben igazolási számtalanszor azt, hogy ezen vármegye java és boldogsága szíven fekszik, de aki kitün társadalmi téren is igyekezett helyét betölteni; a midőn pedig munkás élete befejezésére készült, akkor is az ezen vármegye iránt táplált szeretetének és ragaszkodásának kifejezést adandó, a vármegye keletkezőben levő árva- és szeretetház — általa mindenkor előmozdított idejének biztosítása és a megvalósítás nehéz munkájának könnyebbé tételére, a vármegye ezen alapja javára egy év alatt beszolgáltatandó 10,000 (tízezer) frtot hagyományozott.

A ki tehát életében mindig és elhunytában is ilyen fényesen igazolta a vármegye iránti szeretetét, annak emléke iránt kell, hogy hálas tisztelettel legyünk; ép azért csak kedves kötelességet vélek cselekedni, ha ezen érdemes és hagyományában másoknak is szép példát felállított bizottsági tagtársunk elhunyt feletti résztvételnek jegyzőkönyvi megörökítését hozom javaslatba.

IV. A központi és járási hivatalok a legutóbbi számonkérésnek eredménye szerint is buzgón és fennakadás nélkül teljesítették feladataikat.

V. A házipénztárt az abban kezelt alapokkal, egy a központi árvapénztárt is, havonként váratlanul megvizsgáltam és teljesen rendben találtam.

VI. A vármegyei tisztai, segéd- és kezelő személyzet nyugdíjalapjában van 232,386 frt 02 kr, melyből 232,028 frt 89 kr a zombori takarékpénztárban van gyűmölcsözőleg elhelyezve.

VII. A jegyzői nyugdíjalapban 40,029 frt 86 1/2 kr van, melyből 39,142 frt 09 kr ugyanott gyűmölcsözőlik.

VIII. A régi közmunkaalap hátraléka volt az utolsó rendes közgyűléskor 24,977 frt 63 kr, erre befolyt időközben 178 frt 29 kr, s így még behajtás és elszámolás alatt áll 24,799 frt 34 kr.

A utiadóra folyó évi január hó 1-től a mai napig befolyt 137,419 frt 11 1/2 kr.

A zombori takarékpénztárban a megkötött hitelek és készkiadások fedezésére készletben van 419,124 frt 08 kr, készpénzben 2209 frt 17 kr.

IX. A közpénztári számadások közül az utolsó közgyűléskor feldolgozás alatt maradt 105 drb, ezekhez beérkezett 1893-ik évi és azt előző számadásokból 202 drb, összesen tehát volt 307 drb. Ezekből feldolgozatott: a) észrevétellel 71 drb, b) érdemileg 44 drb, maradt tehát feldolgozás alatt 192 drb. Az 1893-ik évi közpénztári számadások — a Zenta városi és topolyai kivételével — már mind beérkeztek.

X. Az utépitkezések közül: a) az apatin-prig.-sz.-iváni megyei törtkavicsut, b) az ugyanily minőségű bikityi vasuti feljáró, c) a moholi részben törtkavics, részben kocka- és d) a petrovszellői kockabetétes hozzájáró utak is teljesen elkészülvén, jelenlétben sikeresen felülvizsgáltattak és így hátra van még csak az ó-kéri vasuti feljáró, mely a megfelelő előállításról szóló jelentés beérkezése után fog felülvizsgáltatni.

Az ó-becsei utakövezettől, a Botra nevű szállókig terjedő utszakasz — a Ferenc-csatorna áthelyezése miatt — ez idő szerint tervezés és kiépítés alá nem kerülhet.

Az engedélyezett, de a kir. építészeti hivatal túlterheltsége következtében eddig elmaradt bajnok-pacséró-morovicei törvényhatósági ut kiépítését előzőt bejárást folyó évi június hó 16-án tartottam meg, és ennek folytán az előterjesztett tervek és műszaki okmányok véglegesítésére a kir. építészeti hivatal megfelelőleg utasítván, hiszem, hogy az építés biztosításától még elválasztó — az utitörvény komplikációiból folyó — nehézségek, rövid idő alatt leküzdhetőek lesznek.

A baja-zombor-újvidéki helyi érdekű vasut kérdése a végső megoldás stádiumába jutott, amennyiben már a kiépítést előző felvételek is befejeztettek és az annak, ugy az időközi kérelmeknek következtében szükséges pótbéjárás már folyó évi augusztus hó első felében van kilátásba véve, melyet — miután az engedélyokmány becikkelyezése iránti törvény is szentesítés alatt áll — nyomban a kiépítésnek egész erővel való megkezdése fog követni. Az ide vonatkozó részvényirtulást alakuló közgyűlése pedig már f. évi augusztus hó 2-ára lön a tegnap vett meghívó szerint kitzve.

Az ezen vasut létesítéséhez — törzsrészvények el- lenében — a folyó évi március 16-án tartott közgyűlé- sünkön 450. sz. a. megszavazott 600,000 frtnak általunk megállapított törlesztési módozatai a nagyméltóságú m. kir. kereskedelmi miniszter urnak folyó évi június hó 27-én 39800. sz. a. leiratával végleg jóváhagyatván, az ezen határozatunkból folyó fedezeti intézkedéseket az első 120,000 frtra nézve annak esedékessége bekövet- kézesekor, még ez év folyamán, a fennmaradó 480,000 frtra nézve pedig a következő évi uti költségvetésben fogom megtenni.

A községi hozzájárulási összegek is fel vannak terjesztve és azok jóváhagyása iránt a tárgyalások most a nagyméltóságú m. kir. bel- és pénzügyminiszteriumok- nál folynak.

Végül a palánka-verbázi és illetve most már pa- lánka-kishegyesi vasut hozzájárulási kérdései is kezde- nek az ide vonatkozó külön előterjesztés szerint az éresi stádiumba lépni.

A földérték megjavítása iránt pedig a szokások intőzkedések ez évben is pontosan megtétettek.

XI. A személy- és vagyonbiztonságot a kir. csendőr szakasparancsnokságtól nyert hivatalos adatok folyó évi március 10-től, folyó hó 15-ig terjedőleg — követ- kezőkben tüntetik fel:

Rablógyilkosság előfordult 1, emberölés 3, gyilkos- sági kísérlet 2, testi sértés 33, erőszakos nemi közönség

3. magzatelhajtás 2, minden esetben kiderítve; rablás előfordult 3, kiderített 2, vizsgálat alatt áll 1; lopás előfordult 97, kiderített 70, vizsgálat alatt áll 27; sikkasztás előfordult 2, orgazdaság 2, csalás 5, minden esetben kiderítve; tüzeset előfordult 70, kiderített 47, vizsgálat alatt áll 23.

A községi rendőrségnek szolgálati utasítása és ruházati szabályzatának életbeletetése iránt az intézkedések folyamatosan vannak.

XII. A belvizszabályozási munkálatok közül a kuzsina-monostorszeghi a szivattyutelep felállításával tökéletesült. A gombos-vajszkai ármentesítő és belvizszabályozó társulat nagy szivattyutelepe szintén elkészült, de belviz hiányában még teljesen kipróbálható nem volt. A Kigyós-ér szabályozása a térképek beszerzése körüli nehézségek miatt még mindig folyamatban nem tehető. A Jegricka felső lecsapoló társulathoz Koczkar Zsigmond ur lemondása folytán Zakó Milán országgyűlési képviselő ur lón a nagyméltóságú m. kir. földmívelési miniszter urnak folyó évi május hó 25-én 29,892. sz. a. intézkedésevel kinevezve; az ezen társulat érdekeltjei megállapítása ellen beadott fellebbezések elbírálására szükséges helyszíni tárgyalás általam a nagymunkaidő befejezte után célozottnak kintzetni.

Ugyanakkor van célba véve a Mosztonga szabályozás kérdésének újabb stadiumba hozása is.

A bezdán-szántovai, ugy a dautovai II-ik védvonal elkészült, és már csak annak a kir. folyamamérnökség által való felülvizsgálata van hátra.

XIII. A közegészségi állapot a vármegye területén a II-ik évfolyamán kedvező volt. A rendszerint előforduló szokott betegségek, a több ízben szokatlan időjárási viszonyoknak ellenére, a körmozgalom rendes keretét át nem lépték.

Az uralkodó körmentő a légzőszervek heveny és idült bántalmaiban nyilvánult. A heveny fertőző körök azonban többnyire szörványos alakban merültek fel; de a hol nagyobb számban észleltettek, ott is a járványvála való fajlasi hajlamot teljesen nélkülözték.

Előfordult:

1. A roncósulorok: Keresztur, Veprovac, Kula, O-Morovica, Pacsér, Petrovoszello, O-Kanizsa, Mohol, Obrovac, Plávna, Gajdobra, Bulkesz, Novoszello, Bukio, Titel, Almas, Petrovac, O-Kér, Apatin, Bogojeva, Bresztovác, O-Sztapár, Szónta, Tiszakálmánfalva, Uj-Verbász, Topolya, Goszpodince, Csurogh, Kisszállás, Csantavér, Zsablya, Nádaly, Német-Palánka, Mélykut, Madaras, vagyis 35 községben és Zenta város területén. Megbetegült összesen 328 gyermek, ebből meggyógyult 211, meghalt 104, gyógykezelés alatt maradt 13.

2. A kanyaró: Bresztovác, Kupuszina, Obrovac, Kis-Kér, Uj-Verbász, Kula, O-Becse, Uj-Soóvé, O-Kér, Petrovac, Kulpin, Deszp.-Szt.-Iván, Glozsán, Kis-Hegyes, O-Morovica, Topolya, Kolluth, Kunbaja, Kula és Mélykut, tehát 20 községben és Zenta város területén. Megbetegült összesen 756, ebből meggyógyult 686, meghalt 67, gyógykezelés alatt maradt 3.

3. A vörheny: Csantavér, O-Becse, O-Futtak, Uj-Futtak, Temerin, Pivnica, Piros, Feketehegy, Topolya községekben (9 község) és Zenta városban. Megbetegedett összesen 261, ebből meggyógyult 192, meghalt 59, gyógykezelés alatt maradt 10.

4. A hökkurut: Monostorszegh, Temerin, Kupuszina, Gákova és Bezdan községekben, tehát 5 helyen. Megbetegedett összesen 331, ebből meggyógyult 306, meghalt 14, gyógykezelés alatt maradt 11.

A folyó év I-ső negyedének születési és halálozási adatai, melyekről eddigre még említést nem tehettem, következők: született ezen időszakban a vármegye területén 6248 gyermek, meghalt 5388 egyén, a szaporodás tehát 860.

Az esetleg behurcolható kolera-veszélyrel szemben, ugy az annak megállítására vonatkozó, mint a köztisztaság kiváló gondozását célzó rendeletek újból teljes erejével batályba léptettek.

A kolera és egyéb járványos betegségek elfojtása tekintetéből a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszter ur által beszerzetni kívánt gőzfertőtlenítőkre nézve a célba vett intézkedések az ide vonatkozó folyó évi ápril hó 15-én 29,013. sz. a. kelt leirat kapasan külön fognak a tek. törvényhatósági bizottságnak előterjesztetni.

A védhímlőoltás és gyógyszerári vizsgálatok az egész vármegye területén folyamatban vannak.

XIV. Az állategészség az előző évszakhoz viszonyítva, ha nem is aggályos, de némiképp kedvezőlenebb volt, amennyiben:

1. Lépényben elhullott 7 ló és 4 szarvasmarha.

2. Szaj- és körümfajásban gyógykezelgetett 24 szarvasmarha.

3. Takonykórban kiirtott 6 ló.

4. Vesztettségben kiirtott 12 eb.

5. Orbáncban elhullott 109 sertés és 35 gyógykezelés alatt maradt.

6. Rühkórban kiirtott 1 és gyógykezelés alatt maradt 31.

XV. Végül, habár köztudomásos, de mint fontos eseményt van szerencsém jelenteni, hogy az időközben vallás- és közköztartási miniszteri államtitkárrá kinevezett Pulszky Agost urnak megbízó leveléről való lemondása következtében Uj-Verbaszon szükségessé vált újabb képviselőválasztás folyó hó 13-án, Kozma László főügyész ur egyhangu megválasztásával, a legjobb rendben folyt le.

Naptár. Julius.

Havi és beti nap	Katholikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
27 Pént.	Pentele	Pentele	15 Cyriak
28 Szom.	Iuce, Géza	Beatrix	16 Athinog.
29 Vas.	G 11 Martha	G 10 Márt.	17 B 6 Mar.
30 Hétfő	Abdon, Judit	Enplus	18 Sisoas
31 Kedd	Lojol, Igu.	Hona	19 Makrin

Felelős szerkesztő:
DR. BALOGHY ERNŐ,
köt- és váltó-ügyvéd

Laptulajdonos és kiadó
BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

2451. sz. 1894.

Gubacs eladási hirdetmény.

Az alulirt m. kir. erdőhivatal részéről ezennel közbírré tétetik, hogy a bezdani, apatini, doroszlói és palánkai m. kir. erdőgazdálkodásokhoz tartozó összes kemény erdőben található **ez évi gubacs termés** az alulirt erdőhivatali irodájában **f. évi augusztus hó 13-án délelőtti 9 órakor** megtartandó nyilvános árverés útján, felsőbbi jóváhagyás fentartása mellett, a legtöbbet ígérőnek eladtni fog.

Az árverési és szerződési feltételek előlegesen az alulirt erdőhivatalnál a szokásos hivatalos órákban betekinthetők.

Apatin, 1894. évi július hóban.

M. kir. erdőhivatal.

2586. sz.

kig. 1894.

Pályázat.

Csurog községben szervezett kataszteri nyilvántartási és kézbesítői állásokra pályázatot nyitok.

1. A kataszteri nyilvántartói állással egybekötött fizetés évi 300 frt és minden egyes birtokiv másolatért 50 kr.

2. Kézbesítői állással 180 frt évi fizetés van egybekötve.

Felhívom mindazokat, kik az állás bármelyikére is pályázni óhajtanak, hogy kérvényüket a szerb nyelv tudást igazoló okmánnyal is felszerelve, hozzám **augusztus 10-ig** küldjék be, mivel a később érkező kérvények figyelmen kívül fognak hagyatni.

Zsablyán, 1894. évi július hó 19-én.

Dr. Balaton Gyula,
szolgabíró.

Felhívás.

A „titeli első takarékpénztár részvénytársaság” igazgatósága ezennel felszólítja az 538., 539., 555—560. számú részvény két tulajdonosát, hogy az alapszabályok 7. §-a értelmében részvényeiket beváltani, illetőleg az esedékes részleteket 30 napon belül befizetni sziveskedjenek, mert ellenkező esetben az eddig befizetett összeget elvesztik, a mely a tartalékalaphoz csatolattik; az érvénytelenített részvények helyett mások fognak kiadtni.

Titelen, 1894. évi július hó 24-én.

A „titeli első takarékpénztár részvénytársaság” igazgatósága.

3385. szám.

kig. 1894.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye bajai járásához tartozó Bikity községben leköszönés folytán üresedésbe jött községi segédjegyzői és esetleg üresedésbe jövő községi irnoki állásra pályázatot nyitok.

A községi segédjegyzői évi fizetés 400 frt készpénz; a községi irnoki pedig évi 300 frt készpénz, mely összegek havi előleges részletekben fizetnek ki.

Felhívom mindazokat, kik ezen állásra pályázni óhajtanak, hogy kellően felszerelt kérvényeiket hozzám **folyó évi augusztus hó 9-ig** nyújtsák be.

A választást folyó évi augusztus hó 10-én délelőtti 9 órakor Bikity községében fogom megtartani. Baján, 1894. évi július hó 22-én.

Főszolgabíró ur szabadságon:

NIKOLITS,
szolgabíró.

307. szám.

1894

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti tek. keresk és váltó kir. törvényszék 1886. évi 60759. és 62471. számú végzése következtében dr. Berkes Zsigmond zombori ügyvéd által képviselt Rosenthal M. budapesti kereskedő cég javára ifj. Mráva András zombori lakos ellen 75 frt és 80 frt és járulékaik erejéig fogantatott kielégítési végrehajtás útján le- és felül foglalt és 465 frtra becsült bolti állványok és női téli bundákból álló ingó-ágok nyilvános árverésen e'adtnak.

Mely árverésnek a zombori tek. kir. járásbírószág 8638/1894. számú végzése folytán 155 frt tökéltetés, esedékessége napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 33 frt 80 krban biróilag már megállapított költség erejéig Zomborban alperes lakásán leendő eszközösszére 1894-ik évi augusztus hó 10-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kiütetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Zomborban, 1894. évi július hó 22-én.

Cservenka Lajos,
kir. bir. végrehajtó.

Zombor. Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomtatás.

5448. szám.

kig. 1894.

Pályázati hirdetmény.

Paraga községben megüresedett és évi 210 frt készpénz fizetéssel javadalmazott rendőrvetetői állásra ezennel pályázatot nyitok s felhívom pályázni óhajtókat, hogy kellően felszerelt kérvényeiket **folyó évi augusztus hó 15-ig** bezárólag Paraga község előjáróinak benyújtsák.

Palánkán, 1894. évi július hó 18-án.

CSUPOR,
főszolgabíró.

3659. sz.

kig. 1894.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye, bajai járásához tartozó Vaskut községben leköszönés folytán üresedésbe jött segédjegyzői állásra pályázatot nyitok.

Ezen állás javadalmazása évi 400 frt készpénzfizetés.

Felhívom mindazokat, kik ezen állásra pályázni óhajtanak, hogy kellően felszerelt folyamodványukat hozzám **folyó évi augusztus hó 7-ig** nyújtsák be.

A választást **folyó évi augusztus hó 8-án d. e. 9 órakor** Vaskut községében fogom megtartani.

Baja, 1894. július 22.

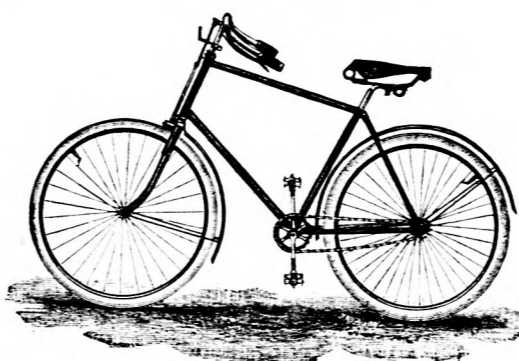
Főszolgabíró ur szabadságon:

NIKOLITS,
szolgabíró.

Fichtl Károly, gépész és mechanikus

ZOMBOR, Fehér hajó szálloda tulajdonosa.

PUGH JÁNOS és TÁRSA Gróc, stírja-kerékpárak, HILLMAN, HERBERT és COOPER Coventry (Angolo-szág),
20—5
premier-kerékpárak képviselője.

Valódi angol, francia és német
kerékpárok nagy raktára.

Dús választék! Olcsó árak! Legkitünőbb minőség!

Ajánlja magát egyuttal mint szakmechanikus házi és szoba-telegráfok, távbeszélők (telefon), villámhárítók és hasonló mechanikai munkák végzése.

Kerékpár- és varrógép-jávitásokat a legelőnyösebb és jutányosabb árakon eszközöl.

Arjegyzeik kivánatra ingyen.

1313 szám.

tkvi 1894.

Árverési hirdetmény.

A hódásági kir. járásbírószág mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Mezey Károly végrehajtónak Loncsár Kata Kovacsits Tósáné és társai végrehajtást szenvedők elleni 600 frt tökéltetés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék, a hódásági kir. járásbírószág területén lévő, Bács községében fekvő, a bácsi 511. sz. betétben A. I. 372, 373 r. sz. 384. ö. i. sz., valamint 705. r. sz. alatt foglalt s felerészben Szuvajdzsits Ferenc örökhagyó, másik felerészben pedig Loncsár Kata Kovacsits Tósáné, Loncsár Ifka Bolfa Iváné, Loncsár Matia Frányits Andrásné és Loncsár Mártha Filipovits Istváné nevén álló s az 1881. évi 60. t. c. 156. §. d), illetve a) pontja értelmében egészben elárverezendő ház, udvar, kert és szőlőre 266 frt kiküldési árban, — továbbá az ugyanazon betétben A. I. 2052 r. sz. alatt foglalt ugyanazok nevén álló, szintén egészben elárverezendő szőlőre 108 frt kiküldési árban s végül a bácsi 1097. sz. betétben A. I. 1—21. sorszám alatt foglalt 1/4-ed telekföldből és hozzátartozó közös erdőből Loncsár Kata Kovacsits Tósáné, Loncsár Ifka Bolfa Iváné, Loncsár Matia Frányits Andrásné és Loncsár Mártha Filipovits Istváné felerészben megillető jutalékára 939 frt kiküldési árban az árverést elrendelte, és hogy a f-nnebb megjelölt ingatlanok az 1894. évi augusztus hó 18-ik napján délután 3 órakor Bács községében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési áron alul is eladtni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt órádkképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Hódásághon, 1894. évi május hó 5-én.

A hódásági kir. járásbírószág mint telekkönyvi hatóság.

XVII. évfoly.

ELŐFIZETÉS:
Egész évre 6 ft.
Fél évre 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 60 kr.
A lap szellemi és anyagi illető küldemények szerkesztőnek anyagát a laptulajdonosnak küldendő.

Egyes szám ára 10 kr.

Az új földmívelés.

Gr. Bethlen András Andor már be van instálva mívelési ügyek intézése állásába. Természetes, hogy legfontosabb s legnépesebb lésből él s mely tehát földmívelés, élénk érdeklődés niszter első nyilatkozatát tudni, hogy a földmívelés jövő működésétől?

A miniszternek már a név, melylyel az ország mívelésének alapítása, ennek hatatlanul kulturtörténelmi s ságos bizesség arra nézve kezekre kezza Werkerle mívelésé folytán hazánk gazdaság teriumát elfoglaló beszéde közt azt tartotta, bizonyítható véleményem nem fog csalódást közvéleményben.

Festetich miniszter beszéde Ödön államtitkár üdvözlő tartalmára nézve a dolog niszter s államtitkára között értetődő voltából egyedül a hogy az a miniszter előleg egyezségével mondatott el. hatalmas munkaprogramm pedig nem rögtönzött, hanem összes pontjaiban való keze viszonyokban rejlt okok Bethlen András működésének programja nézve az új teljes egyetértését fejezte ki.

Az e programmba föl sokfélék s mindenekfeletlenek. Vannak közöttük általánosságban rég érzett közszükségnek az állatbiztosítás, a tűz- és gazdasági hitelügy, továbbá vezése. Vannak közöttük törvényjavaslatok, ilyenek raktárak felállítása, új hatóságok s a közép Duna szabályozása.

A „BÁCSKA”

Bevezetés.

I.

Ludivi

Mondják, hogy a...

A legszentebb, a...

En meg a világ sz...

Hogy azok mindny...

Ó volt első, a ki...

A kit legelőször sz...

Mégis, a mint első...

Szegény kis lányt el...

II.

Olga

Ez volt a leggyazab...

Az első csak szalma...

A mily gyorsan tán...

Ep oly gyorsan el is...

Szerettem öt, istenke...

Azt sem tudtam, ho...

Mégis ő volt almain...

Ó volt lellem örösz...